

**Salgótarján Megyei Jogú Város
Alpolgármestere**

Szám: 12215/2015.

**Javaslat
Salgótarján Megyei Jogú Város Civil Konceptiójának elfogadására**

Tisztelt Közgyűlés!

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata (továbbiakban: Önkormányzat) a civil szervezetekkel kapcsolatos feladatainak ellátásához a Közgyűlés 155/2012. (VI.28.) Öh. sz. határozatával elfogadott Civil Konceptió (a továbbiakban: Konceptió) szolgálat alapul.

Tekintettel a Konceptió utolsó módosítása óta szerzett tapasztalatokra, valamint a civil szervezetek által tett – a hatékonyabb működésüket elősegítő – javaslatokra, szükségessé vált a Konceptió egyes pontjainak változtatása.

A módosítások a jövő lehetőségeit nem korlátozva, valamint az önkormányzatiság elvét figyelembe véve – a konkrét feladatokra külön megállapodások alapján – lehetőséget biztosítanak a civil szervezetek és az önkormányzat közötti együttműködésekre.

Az eddigiekben szervezeti formaként jelentkező szekció kifejezés helyett indokoltnak látjuk a sokkal rugalmasabb munkaformára lehetőséget adó munkacsoport kifejezés szerepeltetését a Konceptióban. A munkacsoportok számát és típusát azonban csak a Civil Kódex fogja szabályozni.

Az Önkormányzat éves költségvetésében meghatározott civil alap elosztásával kapcsolatban a jelenlegi pályázati rendszer átalakítását tervezzük. A kötetlenebb formájú támogatási kérelmeket egy évben kétszer lehet benyújtani. Ennek részleteit a Konceptió 1. melléklete tartalmazza. A kérelmekről a civil élet aktív szereplőiből kiválasztott 5 fős előbíráló munkacsoport javaslata alapján a polgármester dönt.

A konceptióval kapcsolatos tervezett változásokhoz a Salgótarjáni Civil Fórum valamint a Salgótarjáni Civil Kerekasztal tagjai javaslatokat tettek, a változtatásokat véleményezték. A módosított Konceptióban foglaltakkal egyetértettek és támogatásukról biztosítottak.

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat

1. Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlés jelen határozatával Salgótarján Megyei Jogú Város Civil Konceptióját az 1. melléklet szerint jóváhagyja.

Határidő: azonnal

Felelős: Dóra Ottó polgármester

2. Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése felhatalmazza a polgármestert, hogy a támogatási kérelmek véleményezéséhez az 5 fős előbíráló munkacsoport tagjait felkérje.

Határidő: 2015. április 1.

Felelős: Dóra Ottó polgármester

3. Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése felkéri a polgármestert, hogy az önkormányzat 2015. évi költségvetésének civil feladatok előirányzat terhére a civil szervezetek támogatására vonatkozó felhívását az alábbiak szerint hirdesse meg:

- I. körben a felhívást 2015. március 31-ig tegye közzé azzal, hogy a támogatási kérelmeket 2015. április 1. napjától 2015. április 30. napjáig lehet benyújtani.

- II. körben a felhívást 2015. augusztus 31. napjáig tegye közzé azzal, hogy a támogatási kérelmeket 2015. szeptember 1. napjától 2015. szeptember 30. napjáig lehet benyújtani.

- A kérelmek elbírálásra a beadási határidő lejárta után számított 30 napon belül kerül sor.

Határidő: értelemszerűen

Felelős: Dóra Ottó polgármester

Salgótarján, 2015. március 10.

Dániel Zoltán s.k.
alpolgármester

SALGÓTARJÁN MEGYEI JOGÚ VÁROS CIVIL KONCEPCIÓJA

1. A civil koncepció célja, feladata

Az elmúlt több mint két évtizedben végbement demokratikus átalakulás egyik eredménye, egyben kimagasló teljesítménye a civil szervezetek újbóli megjelenése a közéletben, működésüknek stabilizálódása.

Az 1990-es években Salgótarjában is megindult a civil társadalom fejlődése. Az önkormányzat megalakulásával egyidejűleg a civil társadalom egyéb intézményeit (társadalmi szervezeteket, alapítványokat) is életre hívták a polgárok. Több ezer magánszemély működött közre a különféle szervezetek létrehozásában vagy kapcsolódott be azok munkájába. Ezek a szervezetek és a bennük tevékenykedő salgótarjániak a helyi közösség legkülönbözőbb érdekeinek érvényesülését szolgálják. A kultúra közvetítésében, az oktatás színvonalának emelésében, a környezetvédelemben éppúgy szerepet vállalnak, mint a szabadidő hasznos eltöltésének szervezésében, a közbiztonság javításában, az elesettek gyámolításában és folytatható lenne a sor az élet minden területére kiterjedően.

Az önkormányzat és a civil szervezetek közös tőről fakadnak, még ha funkcióik, működési jellemzőik egymástól eltérőek is. Mindkét szerveződési formának a civil társadalom nyújt háttérrel, erőforrást és legitimációs bázist. Ezért nem vitatható, hogy az önkormányzatok és a civil szervezetek egymás természetes szövetségesei. Kapcsolatuk és együttműködésük – amely nem feltétlenül attól jó és hatékony, ha vitáktól mentes – minősége jelentősen befolyásolja a város fejlődését, a Salgótarjában élők elégedettségét lakóhelyük köz- és közösségi életével.

Jelen koncepció célja Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata civil szervezetekkel való kapcsolatának meghatározása figyelemmel a 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvény rendelkezéseire.

Salgótarjában a kapcsolat jellemzője a kölcsönösség. Az együttműködés általában a helyi közösség érdekében történik, közvetlenül vagy közvetve úgy, hogy az önkormányzat kötelező feladatainak ellátását elősegítse, de a civil szervezetek autonómiáját, önállóságát ne veszélyeztesse.

A koncepció feladata, hogy az együttműködésben olyan (szervezeti-, program-, információs-kommunikációs- stb.) automatizmusokat biztosítson folyamatosan, amelyek - a rendszeres és hatékony kapcsolat fontos feltételeként – nem teszik szükségessé évről-évre, ciklusról-ciklusra az együttműködés teljes átgondolását, megváltoztatását; önfejlődésnek adnak teret, fejlesztéseket ösztönöznek.

Mindezek alapján az önkormányzat munkájának eredményességét fokozhatja, ha a civil társadalom szervezeteivel való együttműködés és kapcsolat irányelveit, szabályait, valamint az együttműködés fejlesztésére alkalmazott eszközrendszer jellemzőit egy civil koncepció dokumentálja, foglalja össze.

Az koncepcióban foglaltak kiterjednek Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata közgyűlésének döntéshozatalára, a polgármesteri hivatal tevékenységére, az önkormányzat által fenntartott intézményekre, valamint a civil társadalom azon szervezeteire, amelyek Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatával együttműködésre lépnek.

A civil koncepcióban foglaltak a salgótarjáni székhelyű civil szervezetekre vonatkoznak.

A civil koncepció nem tekinti célcsoportjának az egyház, párt, lakásszövetkezet, szakszervezet, kamara, biztosító pénztár szervezeteket.

Alapvető célcsoportjai: egyesületek, alapítványok és ezek szövetségei, valamint a civil társaságok.

2. Civil szektor helyzete

Magyarországon a Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint majdnem 65 ezer nonprofit szervezet működik. Megvalósult a közszolgáltatások többszektorúsága. Mindenekelőtt az oktatás, a kultúra, az egészségügyi és szociális területen nyújtanak alternatívát vagy többletlehetőséget a civil szervezetek.

A magyar civil szektor tagolt és sokszínű, megtalálhatók:

- a szolgáltató nonprofit szervezetek
- a tartós, közérdekű célok érdekében létrehozott alapítványok,
- civil társaságok
- az öntevékeny szervezetek, klubok, körök
- érdek-képviselési, érdekvédelmi szervezetek
- adománygyűjtő, adományosztó szervezetek
- valamint ezek szövetségei és ernyőszervezetei.

A magyar civil szektor nélkülözhetetlen szerepet tölt be a közszolgáltatások ellátásában, a lakossági csoportok esélyegyenlőségének biztosításában, a társadalmi szolidaritás megerősítésében, a demokrácia kiteljesítésében.

A piacgazdaság és demokrácia viszonyai között törvényszerűen alakul ki a háromszektorú társadalom: az üzleti, az állami-önkormányzati és a civil szféra. E három szektor közötti harmonikus munkamegosztás és együttműködés kialakítása az állam-önkormányzat szabályozó rendszerén múlik.

A civil társadalmi párbeszéd nemcsak a kormányzat szintjén elvárás, hanem az önkormányzat szintjén is.

Az önkormányzatnak - ugyanúgy ahogy a kormánynak - a feladata a társadalom, a lakosság szolgálata. Szolgálni csak a polgárokkal együtt, a civil társadalmat alkotó szervezetekkel partnerségben lehet. Nincs demokrácia, nincs nemzeti összefogás társadalmi párbeszéd, működő érdek-képviselési rendszer és erős civil társadalom nélkül. A civil szféra olyan emberi értékek megtestesítője, mint a függetlenség, az egyéni kezdeményezés, a pluralizmus és a szolidaritás.

3. Salgótarjáni civil helyzetkép

Salgótarjában az önkéntesen szerveződő, bejegyzett civil szervezetek száma több mint 300-ra tehető. Ezek a szervezetek olyan személyeket integrálnak, akiknek tudása, tapasztalata, elkötelezettsége megkérdőjelezhetetlen, akik szakértelmüket, kapcsolataikat kínálják fel közérdekű feladatok elvállalása érdekében. A bejegyzett szervezeteken túl a városban közel 30-ra tehető azoknak az informálisan működő csoportoknak a száma, amelyek meghatározó szerepet töltenek be a közösségi életben, jogi státusuk viszont majdnem lehetetlenné teszi pályázati forráshoz jutásukat.

Az Önkormányzat igény szerint a civil szervezetek részére a tulajdonában lévő Civil Közösségek Házában helyiségeket, irodákat biztosít melyek felszereltségével és berendezésével alkalmasak közösségi szolgáltatások ellátására is. Lehetőséget nyújt fénymásolásra, fax használatára, telefonálásra, nyomtatásra. A klubhelyiség térítésmentesen áll rendelkezésre a civil szervezetek összejöveteleihez, rendezvényeihez.

Városunkban 1995-től működik a Civil Fórum. E fórumon minden civil szervezet részvétele és véleménynyilvánítása biztosított, ahol az önkormányzat vezetése és a civil szervezetek képviselői találkoznak egymással. 2003-ban megalakult a Városi Civil Kerekasztal, (45 alapító szervezet) amely 6 szakmai alapon szerveződő tagozatot hozott létre. 2008-ban újjá alakult ez az ügyvivő testület, Salgótarjáni Civil Kerekasztal néven 107 civil szervezet döntése alapján. Hat munkacsoportban folyik

a munka. A kerekasztal érdek-képviselési, kapcsolatteremtési, kapcsolatépítési, információk áramoltatásának feladatait vállalta fel. Delegáltjai tanácskozási joggal vesznek részt a bizottsági üléseken.

2000 óta évente rendezik meg a Civil Kavalkád rendezvénysorozatot, amely a város civil szervezetei számára bemutatkozási, kapcsolatépítési lehetőséget kínál. Ekkor kerül sor a Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által alapított „Salgótarján Civil Társadalmáért” díj átadására. A programon átlagosan 100 szervezet képviselteti magát. A szakmai program évente más és más (általános civil ismeretek, önkéntesség, társadalmi szervezetek régen és ma Salgótarjánban, NEA működése) Az utóbbi években az egyes városrészek kiemelt hangsúlyt kaptak a rendezésben. Fontosnak tartották a civil szervezetek, hogy egymás értékeit megismerjék, erősítsék a partnerséget, véleményt cseréljenek a civil munkáról.

A 2005-ben végzett megyei kutatás – mely még jelenleg is aktuális – az alábbi megállapításokat tette a helyi civil szektorral kapcsolatban:

- a civil szféra képviselői anyagi nehézséggel küzdenek
- hiányzik a stabilitás a hosszú távú tervezés, valamint a kidolgozott stratégia a szervezet fennmaradásához
- a szervezetek zöme nem rendelkezik főállású alkalmazottal, nincs szakmai kapacitás pályázati programok kidolgozására és megvalósítására
- hiányosak a tárgyi működési feltételek,
- nem használják ki az 1 %-os kampányból adódó lehetőségeket
- kevés figyelmet fordítanak a PR fontosságára
- ritka a kiszervezett szolgáltatás az önkormányzat részéről

Az utóbbi időben a szervezetek egyre inkább felismerik az elszigetelt működés nehézségeit, a pályázásban történő részvétel szerény voltát, mindezek hátrányát, és egyre erőteljesebben kezdeményezik a közös programok és projektek megvalósítását, a konzorciumban történő pályázást. Erősödött a közéleti szerepvállalás, a döntések előkészítésében való részvétel.

4. Önkormányzati – civil együttműködés lehetőségei

A civil szektor fontosságát összességében az adja, hogy terepet biztosít az állampolgári öntevékenység számára, hozzájárul a demokrácia fejlődéséhez, és ugyanakkor a szolgáltatások területén alternatívát kínál a piaci és az állami szektorral szemben. Az egyes ágazati törvények (közoktatási, kulturális, gyermekvédelmi, sport, stb.) lehetővé tették, sőt ösztönzik a civil szervezetek bekapcsolódását a közcélú feladatok ellátásába. Kiemelten fontos, hogy a civil szektor minél szélesebb körben bekapcsolódjon a szociális és munkaerő-piaci programok lebonyolításába.

A civil szektor léte nagyban függ az önkormányzattól: anyagi forrást, információt, infrastruktúrát és egyéb működési feltételt remél.

A civil szervezetek és az önkormányzat kapcsolatának jellemzői:

- Elegendő és időben érkező információra lenne szükség a hatékony munkához.
- A rendszer átláthatósága nem elégségesen kimunkált.
- A rendszeres együttműködés hiányos, gyakran ad hoc jellegű.
- Kevés a civilek tényleges befolyása a döntésekre, elsősorban a végrehajtásban vesznek részt.
- Az önkormányzat kezdeményezése a mérvadó, viszont a közérdeket érintő célokhoz szívesen csatlakoznak a szervezetek.

- Nyitottak a civil szervezetek az önkormányzati feladatok kiváltására, viszont felkészültségük még nem minden esetben elégséges.
- Az utóbbi években erősödött a partnerség a civil-civil és az önkormányzat-civil kapcsolatban.
- Több jelentős civil kezdeményezést az önkormányzat felkarolt, megvalósulásában segített.
- A korábbi évekhez képest rendszeresen elismerésre kerül a civil kimagasló, hiánypótló tevékenység.
- A közéleti szerepvállalás erősödése elindult, az érdekvédelem módszereit, technikáit tovább kell tökéletesíteni.

Önkormányzatunk partnerségre törekszik a civil szervezetekkel való kapcsolatában. A partneri együttműködés alapfeltétele a folyamatos, rendszeres és hatékony kommunikáció, mely mindkét félnek az elemi érdeke és felelőssége:

- csak egy nyitott, szolgáltató típusú önkormányzati igazgatás képes hatékonyan kommunikálni a civil szervezetekkel, és
- csak egy jól strukturált - azaz egymással is kapcsolatot tartó, érdektörekvéseiket, céljaikat egymás közt is egyeztető civil szervezetekből álló - "non-profit" szféra képes társadalmi kontrollt gyakorolni, és tud valódi, hatékony partnere lenni az önkormányzatnak.

Az eddigi intézményfenntartó önkormányzatok átalakulnak feladatellátó önkormányzatokká, amelyek polgáraik igényeinek kielégítését nem intézmények fenntartásával, hanem a feladat minél olcsóbb és hatékonyabb ellátásával kívánják megoldani. Ebben a feladatellátásban a civil alternatívának egyértelmű helye van.

A civilek feladata elsődlegesen, hogy tudatosítsák: a megtakarítás nem a fajlagos költségekben jelentkezik, hanem a szolgáltatás-vásárlás és az intézmény-fenntartás közötti különbségben rejlik.

A civil szektor a legjobbnak az olyan feladatok megoldásában tűnik, amelyek:

- egyáltalán nem vagy csak kevés profitot hoznak;
- együttérzést és elkötelezettséget követelnek más emberek iránt;
- nagy bizalmat igényelnek a fogyasztók vagy az ügyfelek részéről;
- önkéntes munkavégzést kívánnak;
- felelősségteljes, személyes figyelmet követelnek (mint például a napközi ellátási-, a tanácsadói feladatok, valamint a fogyatékos vagy beteg emberek számára nyújtott szolgáltatások).

A közfeladatok ellátását az önkormányzat végezheti közvetlenül, önállóan, vagy közvetve, feladatátadással. A feladatellátás bármely formáját is választja az önkormányzat, lesznek előnyei és hátrányai.

A közfeladat ellátás civil kiszerezés útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvény kifejezetten ajánlja a szerződéses feladat-ellátást. A Civil törvény pedig nem csak a civil szférát szabályozza, hanem az önkormányzatok és a nonprofit szervezetek együttműködésének lehetőségét is.

Mit várnak a civil-önkormányzati együttműködéstől, a Civil Konceptiótól a salgótarjáni civil szervezetek?

- Az önkormányzat és a város civil szervezeteinek közös koncepciója legyen.
- Garanciák épüljenek be az együttműködésbe, hogy ne csak a választási kampányban legyenek fontosak a civil szervezetek.
- A szakbizottságokba tanácskozási joggal delegált tagok véleménye megjelenjen a döntéshozatal során.

- Tisztázza, szélesítse és tegye folyamatossá az együttműködés lehetőségeit
- Ösztönözze a civil-civil és a civil-vállalkozói szféra együttműködést is.
- Vegye figyelembe a civilek sokszínűségét, teremtsen lehetőséget a civilek által létrehozott értékek jelenleginél jobb kiaknázására.
- Legyen rugalmas, változásokat befogadó.

Minden együttműködés egyik alapfeltétele, hogy a partnerek jól ismerjék egymást, egymás jellemzőit, lehetőségeit. Célszerű rögzíteni az együttműködés alapelveit. A szektorok közötti együttműködés akkor igazán hatékony, ha

- a szabad partnerválasztás elvén alapul
- tisztázottak a szerepek
- a felek egyenrangúak
- a szabályok világosak és konszenzuson alapulnak
- működik a bizalmi elv
- a kölcsönös érdekeken alapul
- empatikus viszony jellemzi
- nem személyfüggő.

Az együttműködésnek két alapvető típusa van:

- a civil szervezetek részt vállalnak a helyi önkormányzatok feladatainak ellátásában
- saját feladataik ellátásához kérnek önkormányzati segítséget.

A civilek és az önkormányzatok közötti közös feladatellátásban megnyilvánuló együttműködés tárta fel, hogy a civil szervezetek sokszor hamarabb ismerik fel a területi_szemlélet kiemelkedő jelentőségét, mint az önkormányzatok.

5. A városban tevékenykedő civil szervezetekkel történő együttműködés továbbfejlesztése

Az együttműködési koncepció az alapelveket és azokat a feladatokat tartalmazza, ahol már a jelenlegi szakaszban is történtek kezdeményezések az együttműködési lehetőségek feltárására, az interaktivitás feltételeinek megteremtésére, a párbeszédre, a közös munkára.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata, valamint intézményei a kölcsönösség és a partnerség szellemében, a lehető legszélesebb körben együttműködnek a civil szervezetekkel közös érdekeik érvényesítéséért

- a szakmai szolgáltatások, feladatok hatékonyabb ellátása érdekében,
- innovatív programok, modellkísérletek közös tervezésében és megvalósításában,
- a halmozottan hátrányos, kirekesztett társadalmi csoportok ellátására irányuló koncepciók kidolgozásában, és a szakmai programok megvalósításában
- együttműködési megállapodások kötése azon civil szervezetekkel, amelyek közhasznú jogállásuknál fogva részt vállalnak a közfeladatokból.

Az Önkormányzat a továbbiakban is számít a civil szervezetek valamint a Salgótarjáni Civil Kerekasztal együttműködésére az alábbiakban:

1. a meglévő szolgáltatásrendszerek fejlesztése, a jelentkező új feladatok megoldása, az innovatív, kísérleti programok megvalósítása az érdek-képviselési feladatok ellátása,

2. az emberek mindennapi problémáinak megismerése, az élethelyzetükben bekövetkezett változások jelzése, az érintett emberek, csoportok véleményének javaslatainak közvetítése,
3. vállaljanak szerepet továbbra is a társadalmi hátrányok és a krízishelyzetek mérséklésében, a szervezetek és az emberek közötti kapcsolatok és együttműködés fejlesztésében,
4. segítsék az önkormányzat szakmapolitikai feladatainak megvalósítását a feladatok átvállalásával különösen azokon a területeken, ahol nem épült ki vagy hiányos az állami, önkormányzati szolgáltatások hálózata,
5. az Önkormányzat döntéseinek előkészítésében, a társadalmasítási folyamatokban
6. működjenek közre a szakmapolitikai döntések előkészítésében a koncepciók, jogszabályok véleményezésében, a szakmai programok támogatásában és a döntések hatásainak követésében,
7. a szakmai programok megvalósítását segítsék új kezdeményezéseikkel, eszközeikkel és lehetőségeikkel,
8. munkaerő piaci programok megvalósításában.

Az együttműködés kialakítását éppúgy kezdeményezhetik a civil szervezetek, mint az önkormányzat és intézményei. Az önkormányzatnak minden esetben gondoskodnia kell arról, hogy a civil szervezetek kezdeményezéseivel érdemben foglalkozzanak az illetékesek.

A Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata kötelező és önként vállalt feladatainak ellátásában számít a civil szervezetek közreműködésére. Az önkormányzat nem kíván egyedüli és kizárólagos szereplője lenni azon szolgáltatások üzemeltetésének, amelyekkel a város lakosságának jólétét, művelődését, oktatását segíti elő. Az ezekhez kötődő programok, tevékenységek ellátását kész az arra alkalmas és ilyen szándékkal fellépő, megfelelő feltételrendszerrel rendelkező civil szervezetekkel megosztani, közösen végrehajtani.

Az újonnan kialakítandó intézmények és szolgáltatások, különösen a kötelező feladatként létrehozandók esetében az önkormányzat vállalja, hogy minden esetben részletesen megvizsgálja a civil együttműködés lehetőségét és feltételrendszerét. Ennek keretében felméri, hogy az adott szolgáltatás ellátása a jogszabályi feltételeknek és a szakmai elvárásoknak megfelelően ellátható-e civil szervezetek által is. Amennyiben a feltételeknek megfelelően és az önkormányzati intézményrendszerben való működtetéshez képest költséghatékonyabb megoldást kínál a civil szervezeti keret, úgy minden akadályt el kell hárítani a szerződéses együttműködés kialakítása elől.

Az önkormányzat a civil szervezetek és együttműködő partnerei között sem tesz különbséget ideológiai, világnézeti, nemzetiségi vagy felekezeti alapon.

5.1. Együttműködés és egyenlő esélyek megteremtése az információhoz való hozzáférésben

Az együttműködés alapfeltétele az esélyegyenlőség az információhoz való hozzáférés lehetőségeinek megteremtése. Az információs hálózat fejlesztése érdekében az önkormányzat támogatja a szervezetek együttműködését abban, hogy a városi civil szervezetek adatbázisának frissítése folyamatos legyen. Az infrastruktúra felmérése feltétele az információs hálózat kiépítésének a hálózatfejlesztés tervezésének.

Az önkormányzat, és a Salgótarjáni Civil Kerekasztal együttműködésével érhetők el:

- a helyi pályázatokkal kapcsolatos információk,
- a lakosságot és a helyi közösségek tagjait érintő koncepciók, fejlesztési tervek, programok és jogszabálytervezetek.

Az információs hálózat rendszerének fejlesztése folyamatos és hosszabb távú feladatot jelent, ezért az önkormányzat együttműködik azon civil szervezetekkel, amelyek részt vállalnak az információk továbbításában, saját hálózatukban és kiadványaikban.

5.2. Az önkormányzat és a civil szervezetek, közösségek közötti kommunikáció

Az önkormányzat a kétirányú, nyitott kommunikáció kiépítésében érdekelt. Minden, a salgótarjáni lakosság érdekeinek érvényesítéséért aktívan cselekvő szervezet és közösség számára a folyamatos párbeszéd lehetőségét kínálja. Ahogyan az együttműködésben sem, úgy a kommunikációban sincsenek kivételezett helyzetűek: egyedül a szervezetek aktivitásán múlik a párbeszéd intenzitása és mélysége.

5.2.1. Fórumok

Salgótarjáni Civil Fórum

A Salgótarjáni Civil Kerekasztal választott bizottsága évente egy alkalommal civil fórumot hív össze, melynek témái között a civil szervezetek és az önkormányzat együttműködésének tapasztalatai és jövőbeni tervei szerepelnek.

Az önkormányzat saját – a civil szférát érintő – döntései meghozatalát megelőző időszakban konzultációt kezdeményez az illetékes civil képviselőkkel, illetve civil szervezetek képviselőivel. A Salgótarjáni Civil Fórum a bejelentkezésükkel együttműködési szándékukat kinyilvánító salgótarjáni civil szervezetek autonóm tanácskozó összejövedele. A fórum a civil szervezetek kapcsolatainak fejlesztését, a közös érdekérvényesítés lehetőségeinek elősegítését, a civil társadalom erőinek összefogását, működésük hatékonyságának javítását szolgálja.

Feladatai:

- Működési Szabályzatának elfogadása
- a Salgótarjáni Civil Kerekasztal megválasztása,
- a munkacsoportok megalakítása.

A fórumot évente a Salgótarjáni Civil Kerekasztal választott bizottsága rendezi meg.

Salgótarjáni Civil Kerekasztal

A Salgótarjáni Civil Kerekasztal a Civil Fórum által megválasztott képviselők rendszeresen ülésező tanácskozó testülete. A két civil fórum közti időszakban munkaterv alapján foglalkozik az időszaki, civil szektort érintő kérdésekkel, az együttműködési lehetőségekkel, a partnerséget alakító kérdésekkel. A munkacsoportok együttműködési szándéka szerint keresi az Nemzeti Együttműködési Alap és az Európai Unió alapjai által teremtett közös pályázati lehetőségeket. Segíti a helyi, megyei, regionális és országos, valamint szakmai civil kezdeményezéseket. Koordinálja a Salgótarjáni Civil Fórum előkészítését lebonyolítását.

Működési rendje szerint munkatervet készít és a munkaterv alapján évente legalább hat ülést tart. A Salgótarjáni Civil Kerekasztal ülései nyilvánosak.

Tanácskozási joggal meghívott az illetékes városi alpolgármester, a városi civil referens, valamint a napirend tárgyalásában illetékes külső szakértők, előadók, képviselők.

Az önkormányzat és a civil szervezetek közötti kölcsönös kommunikáció formái az alábbiak:

- a civil kapcsolatokért felelős alpolgármester és a civil szervezetek, közösségek párbeszéde,
- az önkormányzati tisztségviselők és a civil szervezetek, közösségek közötti párbeszéd,
- az önkormányzat hivatalának a területért felelős munkatársa és a civil szervezetek, közösségek közötti párbeszéd,
- a civil szervezetek vagy az önkormányzat által kezdeményezett nyilvános fórumok.

6. A civil szervezetek és közösségek támogatása

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata szerepet vállal a civil szervezetek támogatásában. Elsősorban a városi civil szervezetek számára nyújtja mindazon támogatásokat, amelyekkel saját működésüket, illetve a város lakossága számára nyújtott szolgáltatásaikat fenntarthatják. A nem városi szervezetek számára abban az esetben lehet támogatást nyújtani, ha a felkínált programjuk, szolgáltatásuk hiánypótló Salgótarján városában.

6.1.A támogatások formája

Annak érdekében, hogy az önkormányzat a rendelkezésére álló erőforrásokat a lehető leghatékonyabban fordítsa a civil szervezetek és közösségek támogatására, többféle támogatási formát alkalmaz.

6.1.1. Pénzügyi támogatások

Az önkormányzat költségvetésében minden évben elkülöníti a civil szervezetek közvetlen pénzügyi támogatását szolgáló költségvetési előirányzatot (civil alap). Az önkormányzat lehetőségei szerint évről évre növeli a költségvetési előirányzatot, legalább az előző évi inflációval megegyező arányban.

A költségvetési támogatás lehet: programok támogatása, eseti támogatás és önerő hozzájárulás. Civil szervezetek költségvetési támogatásáról szóló rendelkezéseket a koncepció melléklete tartalmazza.

6.1.2. Szakmai támogatás, szolgáltatások

A civil szféra speciális jogi és adózási feltételek mellett működik, széleskörű pályázati lehetőségekkel rendelkezik. Ezen ismeretek speciális tudást igényelnek.

Az önkormányzat folyamatosan gondoskodik a „civil irodái” jellegű szolgáltatások biztosításáról. Az igénybe vehető szolgáltatások a következők: információ és tanácsadás, irodai infrastruktúra igénybevétele, módszertani segítségnyújtás. A szolgáltatások igénybevételére a salgótarjáni civil szervezetek és közösségek jogosultak. Az önkormányzat bővítette a civil szervezetek számára nyújtott szolgáltatásokat a Salgótarjáni Civil Közösségek Házának létrehozásával.

Az önkormányzati hivatalon belül a civil referens és a szakirodák munkatársai konkrét ügyekben nyújtanak segítséget a civil szervezeteknek.

6.1.3. Infrastrukturális és természetbeni támogatás

Az önkormányzat a civil szervezetek és közösségek támogatásába bevonja mindazon tárgyi eszközeit, amelyek a polgármesteri hivatalban, illetve az önkormányzati intézményekben nélkülözhetővé váltak. Ezeket az eszközöket az önkormányzat pályázat útján ingyenes használatba adja, vagy odaajándékozza. A civil szervezetek működéséhez, kapcsolatrendszerük bővítéséhez, elhelyezésükhöz közösségi teret biztosít az önkormányzat –az önkormányzati intézményeken keresztül (pl. Salgótarjáni Közművelődési Nonprofit Kft.)

–a Civil Közösségek Házában.

6.1.4. Nyilvánosság, tájékoztatás, kommunikáció

Az önkormányzat és intézményi kommunikációs csatornáikon keresztül folyamatosan továbbadják a civil szférát érintő döntéseket, vállalják a civil szervezetek közérdekű információinak nyilvánosságra hozását meglévő eszközeik segítségével.

A civil társadalommal kapcsolatos önkormányzati kommunikációs tevékenységnek arra kell irányulnia, hogy a civil szervezetek időben és érdemben kapják meg a szükséges tájékoztatást az önkormányzati döntéshozatali folyamatok állásáról, magukról a döntésekről, továbbá a döntés végrehajtási szakaszaiban történő civil részvétel lehetőségeiről és gyakorlásuknak konkrét módjáról, technikájáról.

Annak érdekében, hogy az együttműködés és a kommunikáció megfelelő hatékonysággal folyhasson, az önkormányzat hivatala civil referenst alkalmaz. A referens kiemelt fontosságú feladata az önkormányzat és a civil szervezetek közötti kapcsolat és együttműködés adminisztrációs-dokumentációs háttérének, a kommunikáció folyamatosságának, az információk hitelességének és naprakészségének biztosítása. A civil referens segíti a civil szervezeteket abban, hogy javaslataik, kérdéseik, kéréseik a megfelelő formában és a megfelelő helyre eljussanak. Az önkormányzat kezdeményezésével létre kell hozni az Interneten az on-line fórumot, amely egy interaktív felület. Ezen a felületen helyezhetők el a civileket érintő és érdeklő információk, itt fejthetők ki a vélemények az egyes információk kapcsán. A salgótarjáni civil szervezetek partnerségének kialakításához, fejlődéséhez szükséges adatbázist épít ki honlapján a város a Salgótarjáni Civil Kerekasztal bevonásával. A katalógus a szervezet alapadatain túl annak rövid bemutatkozását is tartalmazza. Az adatbázis a civilek közötti hasznosulásán túl hozzájárul, hogy az állampolgárok 1%-os felajánlásaikhoz városi szervezetet jelöljenek meg.

7. Összegzés

Problémát jelent a salgótarjáni civil szektorban, hogy a civil szervezetek egy része csak az önkormányzat anyagi segítségére támaszkodik. Ez ellentétes érdekeket hoz felszínre. Nem jelenik meg hatékonyan a "hozzáadott érték", a civil kurázsiz. Sérül a civil lét alapvető jellegzetessége, a függetlenség is, ha egyetlen jelentős támogató van. A függetlenség megőrzésének, az egyenrangú félként való fellépésnek feltétele az erősség anyagi, személyi, szervezeti, technikai, kapcsolati szempontból egyaránt. Csak szakmailag felkészült szervezet teremtheti meg a megerősödés feltételeit.

Az önkormányzat a civil szervezetektől eredő kezdeményezés esetén segíti a civil szektor legitim képviselőjének létrehozását, több együttműködési megállapodás megkötésére került sor az önkormányzat és a civil szektor között. Ez a tendencia várhatóan folytatódik az elkövetkezendő időben is.

Számos civil szervezet járult hozzá eddig is Salgótarján sikereihez, fejlődéséhez.

A civil koncepciónak is köszönhetően a jövőben még nagyobb számban vehetnek részt a város- és közösségépítésben a helyi civil szervezetek. Fontos, hogy az eredményesen működő szervezetek visszajelzést kapjanak a közösségtől, illetve a nyilvánosság is megismerje a nélkülözhetetlennek tekinthető tevékenységüket.

Az önkormányzat a civil szervezetek tevékenységének önkormányzati elismerését kifejező díjat alapított „Salgótarján Civil Társadalmáért” elnevezéssel. A díjat évente egy helyi civil szervezetnek ítéli oda, s az elismerés átadására a Salgótarjáni Civil Kavalkád keretein belül kerül sor.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának érdeke az, hogy minél több erős, jól működő civil szervezet legyen Salgótarjánban. Civil szervezetek nélkül nem lehet helyi demokráciáról beszélni.

Civil szervezetek költségvetési támogatása

I. A támogatás célja, formája:

1. Salgótarján város területén működő civil szervezetek tevékenységének elősegítése, a civil szervezetek közötti együttműködési formák elősegítése, valamint a civil szervezetek által szervezett programok támogatása érdekében az önkormányzat civil alapot határoz meg a tárgyévi költségvetésében.
2. A salgótarjáni civil szervezetek minden év március 1. és március 30. napja, és szeptember 1. és szeptember 30. napja között kérelmet nyújthatnak be az önkormányzathoz a tárgyévre vonatkozó önkormányzati költségvetés előirányzatának a polgármester által meghatározott keretösszeg terhére.
3. A kérelmeket Salgótarján Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Népjóléti Irodájára kell benyújtani.
4. A polgármester minden év április 30-ig illetve október 30-ig az általa felkért öt tagú előbíráló munkacsoport szakmai javaslata alapján dönt a kérelmek támogatásáról.
5. A támogatásban részesülő civil szervezettel az önkormányzat meghatározott időre szóló támogatási szerződést köt.

II. Kérelmet nyújthatnak be:

1. azok a salgótarjáni székhellyel rendelkező civil szervezetek, amelyeket a bíróság nyilvántartásba vett, az alapszabályuknak, illetve alapító okiratuknak megfelelő tevékenységüket ténylegesen folytatják;
2. azok a bírósági bejegyzéssel nem rendelkező, salgótarjáni székhelyű civil szervezetek, amelyek az előző pontban meghatározott civil szervezettel együttműködési megállapodást kötöttek.

III. A kérelemnek tartalmaznia kell:

1. a kérelmező pontos megnevezését, székhelyének címét, képviselőjének nevét és címét; telefonszámát, e-mail címét;
2. a kérelmező bankszámla számát, adószámát, az illetékes bíróság nyilvántartásba-vételét elrendelő jogerős végzésének másolatát;
3. igazolást arról, hogy a civil szervezet nem áll csőd, felszámolási eljárás vagy végelszámolás alatt, továbbá arról, hogy nincs adó-, járulékos-, illeték- vagy vámtartozása;
4. a támogatás felhasználásának célját,
5. a II.2. pontban meghatározott kérelmező esetén az együttműködési megállapodás másolatát.

IV. A támogatás odaítélésének szabályai:

1. A támogatás odaítélésére akkor kerülhet sor, ha:
 - a) a támogatást az I. pontban meghatározott módon és időben kérelmezték,
 - b) a támogatást kérő civil szervezet legkésőbb a tárgyév január 15-ig elszámol az előző évben kapott önkormányzati támogatás cél szerinti felhasználásáról,
 - c) a támogatott civil szervezetnek az önkormányzattal, a 100 %-ban önkormányzati tulajdonú céggel valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatallal szemben tartozása, köztartozása nincs,
 - d) a támogatandó civil szervezet eleget tett az adatszolgáltatási kötelezettségének,
 - e) a támogatandó felelősséget vállal arra, hogy a támogatási igényben foglalt adatok, információk és dokumentumok teljes körűek, valódiak, hitelesek
 - f) a támogatandó civil szervezet biztosítja az önkormányzati támogatás felhasználásának ellenőrizhetőségét,
 - g) a támogatandó civil szervezet részére nyújtott valamennyi önkormányzati támogatással kapcsolatos elszámolási kötelezettségének eleget tett,
 - h) a támogatandó civil szervezet nem áll jogerős végzéssel elrendelt végelszámolás, felszámolás alatt, ellene jogerős végzéssel elrendelt csődeljárás vagy egyéb a megszüntetésére irányuló, jogszabályban meghatározott eljárás nincs folyamatban,
 - i) a támogatandó civil szervezet az Államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 41. § (6) bekezdése valamint a Nemzeti Vagyongörbeiről szóló 2011. évi CXCVI. törvény 3. § (1) bekezdés 1. pontja szerint átlátható szervezetnek minősül.
2. Amennyiben a támogatott a támogatás felhasználási célját az önkormányzat előzetes hozzájárulása nélkül megváltoztatja, vagy a felhasználás nem felel meg a támogatási szerződésben foglalt feltételeknek, a támogatást az önkormányzat időlegesen felfüggesztheti, vagy visszavonhatja. Amennyiben a támogatási kérelemben meghatározott célok megszűntek, a támogatást vissza kell fizetni.
3. A támogatás odaítélésével összefüggő adminisztrációs - a döntés-előkészítésből és végrehajtásból adódó - feladatokat a Népjóléti Iroda végzi.
4. A támogatás elkülönített elszámolás mellett, kizárólag a támogatási szerződésben meghatározott célra használható fel.
5. A Támogatott tudomásul veszi, hogy a Népjóléti Iroda ellenőrzési jogkörében eljárva jogosult a támogatottnál ellenőrizni a felhasználást és a számadást, ennek során a Támogatott nyilvántartásába, könyveibe betekinteni. - a támogatás cél szerinti felhasználására vonatkozóan - helyszíni ellenőrzést is végezni.
6. Ha a támogatott az előírt elszámolási kötelezettségének határidőre nem tesz eleget, e kötelezettségének teljesítéséig a további támogatást fel kell függeszteni, illetve további támogatásban nem részesülhet.